

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
“_____” 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Порівняльна корекційна педагогіка

Спеціальність 8.01010501 Корекційна освіта (логопедія)
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини
(назва інституту, факультету, відділення)

2015 – 2016 навчальний рік

Робоча програма «Порівняльна корекційна педагогіка» для студентів спеціальності 8.01010501 «Корекційна освіта (логопедія)»

Розробники: О.В. Мартинчук, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти, Ю.М.Найда, старший викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від «25» серпня 2015 року № 1

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
_____ (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини _____ Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма

Змістовий модуль I. Теоретичні основи порівняльної корекційної педагогіки.

Змістовий модуль II. Тенденції розвитку освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в сучасному світі

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Порівняльна корекційна педагогіка»

V. Плани семінарських занять

VI. Завдання для самостійної роботи

Карта самостійної роботи студента

VII. Система поточного та підсумкового контролю

VIII. Методи навчання

IX. Методичне забезпечення курсу

X. Питання до іспиту

XI. Рекомендована література

Основна

Додаткова

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Порівняльна корекційна педагогіка» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки другого (магістерського) рівня відповідно до навчального плану для спеціальності 8.01010501 Корекційна освіта (логопедія) денної форми навчання.

Робочу навчальну програму складено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) організації навчання. Програма визначає обсяг знань, які повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Порівняльна корекційна педагогіка», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів другого (магістерського) рівня.

Мета курсу: оволодіння порівняльним аналізом виникнення, становлення, етапів розвитку і сучасного стану корекційної (спеціальної) освіти за кордоном; оволодіння аналізом змісту сучасних світових педагогічних теорій і концепцій, що сприяє формуванню умінь використання корекційного педагогічного досвіду в сучасній практиці навчання, виховання і соціалізації осіб з порушеннями психофізичного розвитку.

Завдання:

- розвиток у здобувачів другого (магістерського) рівня інтересу до використання міжнародного досвіду;
- стимулювання формування у здобувачів другого (магістерського) рівня власної позиції, власного педагогічного світогляду з урахуванням закордонного досвіду й специфіки педагогічних традицій України;

- формування у здобувачів другого (магістерського) рівня уявлення про стан, основні тенденції та закономірності розвитку освіти в різних країнах, про позитивні та негативні аспекти міжнародного педагогічного досвіду, форми і способи взаємозбагачення національних педагогічних культур;

- поглиблення знань про особливості та стратегічні завдання відновлення української освіти й інтеграції України у світовий освітній простір;

- формування зваженого ставлення до вивчення й використання закордонного досвіду, уміння переносити кращий досвід на вітчизняний ґрунт із урахуванням національних особливостей вітчизняної школи й педагогіки.

Вивчення дисципліни «Порівняльна корекційна педагогіка» передбачає формування у здобувачів другого (магістерського) рівня наступних **фахових компетентностей**:

загальнопрофесійних компетентностей:

- глибокі знання та розуміння основних закономірностей, історичних та сучасних досягнень практичної роботи з особами, які мають порушення психофізичного розвитку; досвіду корекційної освіти в інших державах світу;

- глибокі знання та розуміння засад правової, фінансової, медичної, реабілітаційної, соціально-побутової, психолого-педагогічної підтримки осіб з порушеннями психофізичного розвитку, принципи комплексного підходу до вирішення їхніх проблем в різних країнах світу;

компетентності у сфері корекційно-педагогічної діяльності:

- глибокі знання та розуміння сучасних уявлень про зміст, принципи організації, навчально-методичне забезпечення та механізми практичної роботи з особами, які мають порушення психофізичного розвитку;

компетентності у сфері науково-дослідної діяльності:

- уміння вивчати і систематизувати досягнення вітчизняних і зарубіжних досліджень у галузі логопедії, спеціальної педагогіки і психології, суміжних галузей знань.

В результаті вивчення дисципліни здобувачі другого (магістерського) рівня повинні **знати:**

- основні поняття й категорії порівняльної педагогіки, закони, закономірності розвитку її як науки;
- стан, основні тенденції й закономірності розвитку спеціальної освіти в різних країнах;
- досягнення зарубіжної науки з проблем корекційної педагогіки і спеціальної психології; основні інноваційні технології у корекційній освіті;
- позитивні й негативні аспекти міжнародного педагогічного досвіду, форми й способи взаємозбагачення національних педагогічних культур;
- особливості й стратегічні завдання модернізації спеціальної освіти в Україні та інтеграції України у світовий освітній простір.

За допомогою отриманих знань здобувачі другого (магістерського) рівня повинні **вміти:**

- узагальнювати й порівнювати досвід навчання й виховання дітей та молоді з особливими потребами в різних країнах;
- виділяти позитивні тенденції світового досвіду розвитку спеціальної освіти;
- аналізувати стан і тенденції розвитку системи спеціальної освіти в Україні, ґрунтуючись на закономірностях розвитку освіти в світі;
- виважено ставитися до використання закордонного досвіду, можливості перенесення його на вітчизняний ґрунт із урахуванням національних особливостей і традицій української школи й освіти;
- застосовувати отримані знання й уміння для розв'язання професійних завдань;
- постійно підвищувати свій професійний та загальнокультурний рівень, вдосконалювати педагогічну майстерність, виконувати професійні обов'язки з дотриманням етичних і моральних норм.

Програма складається з 2 модулів (3 кредити) – **90 год.**, з них: лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 40 год., підготовка до іспиту – 30 годин.

Вивчення здобувачами другого (магістерського) рівня навчальної дисципліни «Порівняльна корекційна педагогіка» завершується складанням іспиту.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0101 " Педагогічна освіта "	Нормативна
Модулів – 2	Спеціальність 8.01010501 Корекційна освіта (логопедія)	Рік підготовки
Змістових модулів – 2		5-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр
		9-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-професійний рівень другий (магістерський)"	8 год.
		Семінарські
		8 год.
		Лабораторні
		- год.
		Самостійна робота
		40 год.
		Модульний контроль
		4 год.
		Підготовка до іспиту
		30 год.
		Вид контролю: іспит

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						Семестровий контроль
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Модульний контроль	
Змістовий модуль I								
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ								
1.	Порівняльна корекційна педагогіка як наука	14	4	2	2	10		
<i>Разом</i>		<i>16</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>10</i>	<i>2</i>	
Змістовий модуль II								
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ОСІБ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ								
2.	Дошкільна освіта дітей з особливостями психофізичного розвитку в різних освітніх системах	14	4	2	2	10		
3.	Порівняльний аналіз систем спеціальної загальної середньої освіти	14	4	2	2	10		
4.	Розвиток професійно-технічної та вищої освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в провідних країнах світу	14	4	2	2	10		
<i>Разом</i>		<i>44</i>	<i>12</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>30</i>	<i>2</i>	
<i>Підготовка до іспиту</i>		<i>30</i>						<i>30</i>
<i>Разом за навчальним планом</i>		<i>90</i>	<i>16</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>40</i>	<i>4</i>	<i>30</i>

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ КОРЕКЦІЙНОЇ

ПЕДАГОГІКИ

Тема 1. ПОРІВНЯЛЬНА КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА ЯК

НАУКА (2 год.)

Предмет, завдання та функції порівняльної та корекційної (спеціальної) педагогіки. Теоретичні основи порівняльної корекційної педагогіки. Теоретико-методологічні та актуальні практичні проблеми вітчизняної корекційної освіти і корекційної педагогіки у зарубіжних країнах.

Процеси інтеграції спеціальної та загальної педагогіки. Правовий та соціальний підходи як основа для організації освітньої діяльності дітей та молоді з особливостями психофізичного розвитку.

Міжнародні тенденції щодо розуміння питань інвалідності.

Основні поняття теми: компаративістика, глобалізація, інтеграція, моделі інвалідності, особливі освітні потреби, особливості психофізичного розвитку, назви методів порівняльно-педагогічних досліджень.

Рекомендована основна література

1. Галус О. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищ. пед. навч. закл. / О. М. Галус, Л. М. Шапошнікова. - Київ : Вища шк., 2006. - 215 с.
2. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: [монографія] / Алла Анатоліївна Колупаєва. – К.: «Самміт-Книга», 2009. – С. 5-141.
3. Назаров Н.М. Порівняльна спеціальна педагогіка: [навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки]. - Режим доступу: http://www.academia-moscow.ru/ftp_share/books/fragments/fragment_16017.pdf - Назва з екрану.
4. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / Сбруєва А. А. - 2-ге вид., стереотип. - Суми : Університетська книга, 2005. - 320 с.
5. Огнев'юк В.О. Філософія освіти та її місце в структурі наукових досліджень феномену освіти / Віктор Олександрович Огнев'юк // Освітологія = Osviatologia : пол.-укр. щорічник укр.-пол. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Вища пед. школа Спілки польських вчителів; головний ред.: В. О. Огнев'юк, Т. Левовицький, С. О. Сисоєва. - Київ : Едельвейс, 2012. - Вип. 1. - С. 69-75

Рекомендована додаткова література

1. Байда Л.Ю. Інвалідність та суспільство:[навч.-метод. посіб.] / Л.Ю. Байда, О.В. Краснокузова-Еннс, С.Ю. Буров та ін. / За заг. ред. Л.Ю. Байди, О.В. Краснокузової-Еннс. – К., 2012. – 216 с.
2. Малофеев Н.Н. Современный этап в развитии системы образования в России: результаты исследования как основа для построения программы развития // Дефектология. – 1997. – № 6. – С. 3-14.
3. Конвенція ООН про права людей з інвалідністю [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 - Назва з екрану.

Семінарське заняття 1

Теоретико-методологічні та актуальні практичні аспекти розвитку корекційної (спеціальної) педагогіки у зарубіжних країнах.

Контрольно-модульна робота № 1 (тести).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

**ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ОСІБ З ОСОБЛИВОСТЯМИ
ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ**

**Тема 2. Дошкільна освіта дітей з особливостями психофізичного розвитку
в різних освітніх системах**

Історія розвитку системи дошкільного виховання дітей з особливостями психофізичного розвитку. Особливості дошкільної корекційної (спеціальної) освіти у різних країнах світу. Роль держаних і недержавних організацій у розвитку системи підтримки дітей з особливостями психофізичного розвитку. Раннє втручання. Робота з батьками. Система професійної підготовки вихователів дошкільних закладів з огляду на залучення до навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку.

Основні поняття теми: ключові компетентності, компетентнісний підхід, раннє втручання, інклюзивна освіта, інклюзивне навчання.

Рекомендована основна література

1. Байда Л.Ю. Інвалідність та суспільство:[навч.-метод. посіб.] / Л.Ю. Байда, О.В. Красюкова-Еннс, С.Ю. Буров та ін. / За заг. ред. Л.Ю. Байди, О.В. Красюкової-Еннс. – К., 2012. – 216 с.
2. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: [монографія] / Алла Анатоліївна Колупаєва. – К.: «Самміт-Книга», 2009. – С. 5-141.
3. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: [навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта»] / Олена Валеріївна Мартинчук. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – С. 40-62.
4. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / Сбруєва А. А. - 2-ге вид., стереотип. - Суми : Університетська книга, 2005. - 320 с.

Рекомендована додаткова література

1. Кузава І.Б. Інклюзивна освіта дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку: теорія та методика: [монографія] / Ірина Борисівна Кузова-Луцьк.ПП Івасюк В.П., 2013.-292 с.- Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe – Назва з екрану.
2. Лисенко Н.В. Генеза історико-педагогічних засад наступності / Н.В.Лисенко // Наступність дошкільного навчального закладу і початкової школи у вихованні дітей: навчально-методичний посібник / В.І.Кононенко, Н.В.Лисенко, І.М.Шоробура [та.ін]; за ред. проф. Н.В.Лисенко. – 2-ге видання. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. – С.27 – 45.
3. Рібцун Ю. В. Сучасні тенденції спеціальної дошкільної освіти. – Режим доступу: lib.iitta.gov.ua/5831/1/ - Назва з екрану.

Семінарське заняття 2

Особливості дошкільної корекційної (спеціальної) освіти для нозологічних груп у різних країнах світу.

Тема 3. Порівняльний аналіз систем спеціальної загальної середньої освіти

Характеристика системи спеціальної загальної середньої освіти у світі.

Надання спеціальної (корекційної) підтримки дітям з особливостями психофізичного розвитку у навчальному закладі. Інтегрування спеціальних послуг.

Ролі керівників навчальних закладів у забезпеченні всебічної підтримки освіти дітей з особливостями психофізичного розвитку. Оновлення змісту спеціальної загальної середньої освіти на зламі тисячоліть.

Інклюзивна політика і практика навального закладу.

Основні поняття теми: прагматизм, ключові компетентності, спеціальні послуги, освітні послуги, інтегровані послуги, інклюзивна політика.

Рекомендована основна література

1. Байда Л.Ю. Інвалідність та суспільство:[навч.-метод. посіб.] / Л.Ю. Байда, О.В. Красюкова-Еннс, С.Ю. Буров та ін. / За заг. ред. Л.Ю. Байди, О.В. Красюкової-Еннс. – К., 2012. – 216 с.
2. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: [монографія] / Алла Анатоліївна Колупаєва. – К.: «Самміт-Книга», 2009. – С. 5-141.
3. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: [навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта»] / Олена Валеріївна Мартинчук. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – С. 40-62.
4. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / Сбруєва А. А. - 2-ге вид., стереотип. - Суми : Університетська книга, 2005. - 320 с.

Рекомендована додаткова література

1. Лисенко Н.В. Генеза історико-педагогічних засад наступності / Н.В.Лисенко // Наступність дошкільного навчального закладу і початкової школи у вихованні дітей: навчально-методичний посібник / В.І.Кононенко, Н.В.Лисенко, І.М.Шоробура [та.ін]; за ред. проф. Н.В.Лисенко. – 2-ге видання. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. – С.27 – 45.
2. Філософія освіти : хрестоматія : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / уклад. : В. О. Огнев'юк , О. М. Кузьменко. - Київ : [б. в.], 2014. - 506 с.

Семінарське заняття 3

Порівняльний аналіз систем спеціальної загальної середньої освіти

Тема 4. Розвиток професійно-технічної та вищої освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в провідних країнах світу

Характеристика системи професійно-технічної і вищої освіти для осіб з інвалідністю у провідних країнах світу. Організація навчального процесу та спеціального супроводу. Універсальний характер системи освіти та її доступність для різних нозологічних груп.

Міжнародний досвід у забезпечені універсальності та доступності професійно-технічної та вищої освіти для осіб з інвалідністю. .

Порівняльний аналіз вищої освіти осіб з інвалідністю у різних країнах.

Основні поняття теми: єдиний освітній простір, психолого-педагогічна підтримка, до світність, універсальність.

Рекомендована основна література

1. Байда Л.Ю. Інвалідність та суспільство:[навч.-метод. посіб.] / Л.Ю. Байда, О.В. Красюкова-Еннс, С.Ю. Буров та ін. / За заг. ред. Л.Ю. Байди, О.В. Красюкової-Еннс. – К., 2012. – 216 с.
2. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: [монографія] / Алла Анатоліївна Колупаєва. – К.: «Самміт-Книга», 2009. – С. 5-141.
3. Кольченко К. О. Забезпечення інклюзії молоді з інвалідністю в університетське середовище / К. О. Кольченко, Г. Ф. Нікуліна // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами :зб. наук. пр. – № 6 (8). – К. : Ун-т «Україна», 2009. – С. 10–15.
4. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / Сбруєва А. А. - 2-ге вид., стереотип. - Суми : Університетська книга, 2005. - 320 с.

Рекомендована додаткова література

1. М.Білер. Проблеми освіти та реабілітації осіб з інвалідністю у вищих навчальних закладах – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis.pdf - Назва з екрану
2. Чижик В. В. Організація навчального процесу студентів з інвалідністю : метод. посіб. для викладачів /В. В. Чижик, А. М. Середюк, І. Я. Іванюк [та ін.]. – Луцьк : ПВД Твердиня, 2011. – 75 с.

Семінарське заняття 4

Універсальний характер системи освіти та її доступність для різних нозологічних груп.

Контрольно-модульна робота № 2 (тести).

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Порівняльна корекційна педагогіка»

Разом: 90 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 40 год., підготовка до іспиту – 30 годин.

Максимальна кількість балів	118 балів; коефіцієнт (118:60=1,97)			
Модулі	Змістовий модуль I (42 бали)	Змістовий модуль II (76 балів)		
Назва модуля	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ	ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ОСІБ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ		
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)
Теми лекцій	Порівняльна корекційна педагогіка як наука	Дошкільна освіта дітей з особливостями психофізичного розвитку в різних освітніх системах	Порівняльний аналіз систем спеціальної загальної середньої освіти	Розвиток професійно-технічної та вищої освіти осіб з особливими психофізичного розвитку в провідних країнах світу
Семінарські заняття	1 (11 балів)	2 (11 балів)	3 (11 балів)	4 (11 балів)
Теми практичних занять	Теоретико-методологічні та актуальні практичні аспекти розвитку корекційної педагогіки у зарубіжних країнах	Особливості дошкільної корекційної (спеціальної) освіти для нозологічних груп різних країнах світу	Порівняльний аналіз систем спеціальної загальної середньої освіти	Універсальний характер системи освіти та її доступність для різних нозологічних груп
Самостійна робота	1 (5 балів)	2 (5 балів)	3 (5 балів)	4 (5 балів)
Поточний контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)		
Іспит (40 балів)				

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Семінарське заняття 1

Тема 1. Теоретико-методологічні та актуальні практичні проблеми вітчизняної корекційної освіти і корекційної педагогіки у зарубіжних країнах.

Питання для обговорення у форматі круглого столу:

1. Предмет, завдання та функції порівняльної педагогіки та порівняльної корекційної педагогіки.
2. Характеристика сучасних напрямів досліджень у галузі порівняльної корекційної педагогіки.
3. Світові тенденції розвитку корекційної (спеціальної) педагогіки на сучасному етапі розвитку суспільства.
4. Основні чинники інтеграції спеціальної та загальної педагогіки.
5. Сутність правого та соціального підходу як основи для організації освітньої діяльності дітей та молоді з особливостями психофізичного розвитку.

Рекомендована основна література

[1; 2; 6 с. 2-21; 7]

Рекомендована додаткова література

[друковані джерела: 2; 4; 6; 8; 9 інтернет-джерела: 2; 5]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Семінарське заняття 2

Тема 2. Особливості дошкільної спеціальної освіти у різних країнах світу.

Питання для обговорення у форматі круглого столу:

1. Основні тенденції розвитку спеціальної дошкільної освіти в провідних країнах світу.
2. Особливості роботи з батьками дітей з психофізичними порушеннями, досвід різних країн.
3. Система ранньої діагностики порушень в різних країнах світу.
4. Особливості роботи з дітьми з тяжкими порушеннями розвитку (аутизм, синдром Дауна, інтелектуальна недостатність, поведінкові та комплексні порушення) в умовах дошкільного освітнього закладу. Довід провідних країн світу.

Рекомендована основна література

[1; 3; 5; 7]

Рекомендована додаткова література

[друковані джерела: 2; 3; 4; інтернет-джерела: 1; 4]

Семінарське заняття 3

Тема 3. Порівняльний аналіз систем спеціальної загальної середньої освіти

Питання для обговорення у форматі брифінгу:

Світові тенденції розвитку спеціальної (корекційної) освіти:

- спеціальна (корекційна) освіта: інноваційні тенденції зміни традиційних підходів навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку;
- інтеграція спеціальної та загальної освіти переваги та виклики;

- інклюзивна освіта як складова освіти дітей з особливостями психофізичного розвитку міжнародний досвід.

Рекомендована основна література

[1; 3; 5; 6; 7]

Рекомендована додаткова література

[друковані джерела: 2; 5; 7; інтернет-джерела: 1; 4]

Семінарське заняття 4

**Тема 4. Універсальний характер системи освіти та її доступність
для різних нозологічних груп.**

Виступи студентів з питань:

1. Доступність системи професійно-технічної та вищої освіти для осіб з особливостями психофізичного розвитку.
2. Універсальність підходів та архітектурна доступність закладів освіти. Міжнародний досвід.
3. Організація навчального процесу та спеціального супроводу.
4. Врахування принципів універсальності та доступності для розбудови української системи супроводу студентів з особливостями розвитку. Довід професійно-технічних та вищих навчальних закладів України.

Рекомендована основна література

[1; 2; 4; 7; 8]

Рекомендована додаткова література

[друковані джерела: 1; 4; 9; 10; інтернет-джерела: 3; 5]

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Завдання до теми 1. Порівняльна корекційна педагогіка як наука.

Підготуйте мультимедійну презентацію на тему «Сучасний стан розвитку системи освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку» обравши одну із запропонованих країн: Канада, Сполучені Штати Америки, Швеція, Німеччина, Білорусь, Австралія, Японія, Вірменія, Молдова, Литва, Польща, Італія.

Рекомендована основна література

[1; 2; 6 с. 2-21; 7]

Рекомендована додаткова література

[друковані джерела: 2; 4; 6; 8; 9 інтернет-джерела: 2; 5]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Завдання до теми 2. Дошкільна освіта дітей з особливостями психофізичного розвитку в різних освітніх системах.

Опрацюйте параграф 4.3 «Розвиток дошкільного виховання» навчального посібника Сбруєвої А. А. «Порівняльна педагогіка» [7]. Складіть карту знань цього параграфу.

Рекомендована основна література

[1; 3; 5; 7]

Рекомендована додаткова література

[друковані джерела: 2; 3; 4; інтернет-джерела: 1; 4]

Завдання до теми 3. Порівняльний аналіз систем спеціальної загальної середньої освіти.

Опрацюйте розділ 2 «Інклюзивна освіта в розвинених країнах світу та країнах пострадянського простору» монографії А. А. Колупаєвої «Інклюзивна освіта : реалії та перспективи» [3], складіть карту знань даного розділу.

Рекомендована основна література

[1; 3; 5; 6; 7]

Рекомендована додаткова література

[друковані джерела: 2; 5; 7; інтернет-джерела: 1; 4]

Завдання до теми 4. Розвиток професійно-технічної та вищої освіти осіб з особливими освітніми потребами в провідних країнах світу.

Опрацюйте наступні статті:

Ньюмен Джон «Ідея Університету», Ортега-і-Гассет Хосе «Чим сучасний Університет має бути у першу чергу», Ясперс Карл «Ідея Університету», Рідінгс Білл «Постісторичний університет» навчального посібника «Філософія освіти : хрестоматія» [8]. Підготуйте міні-повідь на тему: «Ідеальний університет очима студента».

Рекомендована основна література

[1; 2; 4; 7; 8]

Рекомендована додаткова література

[друковані джерела: 1; 4; 9; 10; інтернет-джерела: 3; 5]

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ		
Тема 1 Порівняльна корекційна педагогіка як наука (9 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль	5

Змістовий модуль II		
ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ		
Тема 2. Дошкільна освіта дітей з особливостями психофізичного розвитку в різних освітніх системах (9 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль	5
Тема 3. Порівняльний аналіз систем спеціальної загальної середньої освіти. (9 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль	5
Тема 4 Розвиток професійно-технічної та вищої освіти осіб з особливими освітніми потребами в провідних країнах світу (9 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль	5
<i>Разом: 36 год.</i>	<i>Разом: 20 балів</i>	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти з дисципліни «Порівняльна корекційна педагогіка» оцінюються за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС), в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності здобувачів вищої освіти з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у Європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 1, табл. 2.

Таблиця 1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Види діяльності	Загальна сума за видами діяльності
Відвідування лекцій	4
Відвідування семінарських	4
Робота на семінарському занятті	40
Самостійна робота	20
Модульна контрольна робота	50

Максимальна кількість балів:	118
Форма контролю – іспит	60 балів – семестр 118:60 = 1,97 Коефіцієнт: 1,97

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

У процесі оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** усне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, письмове опитування.
- **Методи самоконтролю:** самооцінка, самоаналіз.

Таблиця 2

Порядок переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання, в шкалу за системою ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Оцінка за шкалою Університету	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)

F	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F _x	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів вищої освіти з навчально-методичною літературою, науковою літературою, періодичними виданнями, нормативно-правовими актами в галузі охорони сім'ї, материнства й дитинства.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: дискусії, створення проблемних ситуацій, розв'язання педагогічних завдань.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для

підсумкового контролю).

Х. Питання до іспиту

1. Порівняльна педагогіка як наука, її місце у загальній системі педагогіки.
2. Порівняльна корекційна (спеціальна) педагогіка: предмет, завдання, методологія.
3. Місце корекційної (спеціальної) порівняльної педагогіки у системі педагогічних знань.
4. Інтеграційні процеси системи освіти у сучасному світі, місце і роль корекційної (спеціальної) педагогіки в оновленні підходів до навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
5. Методи компаративних досліджень у корекційній (спеціальній) педагогіці та систематизація тенденцій розвитку корекційної (спеціальної) педагогіки у різних країнах світу.
6. Порівняльна корекційна (спеціальна) педагогіка як механізм вирішення специфічних завдань, що відносяться до спеціальної освіти.
7. Труднощі компаративних досліджень у корекційній (спеціальній) педагогіці.
8. Основи міжнародні документи, що регламентують освіту для осіб з порушеннями психофізичного розвитку.
9. Еволюція суспільних поглядів на питання «інвалідності».
10. Правовий, соціальний та медичний підходи до питань особливих освітніх потреб, зокрема потреб дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
11. Становлення системи корекційної (спеціальної) педагогіки у Європейських країнах, основні теоретико-методологічні підходи.
12. Європейські наукові школи спеціальної педагогіки (Німеччина, Швеція, Франція, Велика Британія).
13. Наукові школи Північної Америки та Австралії та їхні погляди на необхідність розвитку корекційної (спеціальної) педагогіки.
14. Освіта дітей з особливостями психофізичного розвитку в країнах Азії (Китай, Японія, Монголія, Індія).
15. Поняття інвалідності, моделі інвалідності.
16. Процеси демократизації суспільства і проблеми інвалідності.
17. Сучасні тенденції та інноваційні підходи до формування освітньої політики осіб з порушеннями психофізичного розвитку.

18. Система психолого-медико-педагогічного супроводу дітей з порушеннями психофізичного розвитку за кордоном (дві країни).
19. Система підготовки кадрів для роботи з дітьми з порушення психофізичного розвитку в різних країнах світу (дві країни).
20. Поняття доступності та універсальності в сфері освіти.
21. Особливості дошкільної корекційної (спеціальної) освіти у Європейських країнах (дві країни).
22. Особливості дошкільної корекційної (спеціальної) освіти у Північній Америці та Австралії.
23. Особливості дошкільної корекційної (спеціальної) освіти у країнах Азії (дві країни).
24. Система надання спеціальної (корекційної) підтримки дітям з особливостями психофізичного розвитку молодшого шкільного віку (на рівні закладу та громади) на прикладі двох країн.
25. Інтегрування спеціальних послуг в систему загальної освіти.
26. Професійна та вища освіта для осіб з інвалідністю на прикладі країн Північної Америки.
27. Система супроводу осіб з інвалідністю у системі вищої освіти країн західної Європи (дві країни).
28. Система ранньої діагностики порушень розвитку в різних країнах світу (дві країни).

Творче завдання:

На прикладі вивченого Вами досвіду становлення та розвитку системи корекційної (спеціальної) освіти та сучасних тенденцій у наданні корекційних (спеціальних) освітніх послуг країни (країна на вибір: США, Канада, Австралія, Японія, Швеція, Німеччина, Голландія, Велика Британія, Литва, Польща, Росія, Монголія, Китай, Ізраїль) надайте відповіді на наступні запитання:

1. Визначте, на Ваш погляд, три переваги системи освіти осіб з порушеннями психофізичного розвитку цієї країни.
2. Які з них ви б радили залучити в систему спеціальної освіти України? Назвіть переваги такої імплементації для дітей з порушеннями психофізичного розвитку, педагогів та громади в цілому.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДРУКОВАНІ ТА ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА

Основні друковані джерела

1. Байда Л.Ю. Інвалідність та суспільство:[навч.-метод. посіб.] / Л.Ю. Байда, О.В. Красюкова-Еннс, С.Ю. Буров та ін. / За заг. ред. Л.Ю. Байди, О.В. Красюкової-Еннс. – К., 2012. – 216 с.
2. Галус О. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищ. пед. навч. закл. / О. М. Галус, Л. М. Шапошнікова. – Київ : Вища шк., 2006. – 215 с.
3. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта : реалії та перспективи : монографія / А. А. Колупаєва. – Київ : Саммит Книга, 2009. - 272. с.
4. Кольченко К. О. Забезпечення інклюзії молоді з інвалідністю в університетське середовище / К. О. Кольченко, Г. Ф. Нікуліна // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами :зб. наук. пр. – № 6 (8). – К. : Ун-т «Україна», 2009. – С. 10–15.
5. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: [навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта»] / Олена Валеріївна Мартинчук. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – С. 40-62.
6. Назаров Н.М. Порівняльна спеціальна педагогіка: [навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки]. – Режим доступу: http://www.academia-moscow.ru/ftp_share/books/fragments/fragment_16017.pdf – Назва з екрану.
7. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / Сбруєва А. А. – 2-ге вид., стереотип. – Суми : Університетська книга, 2005. – 320 с.

Додаткові друковані джерела

1. Білер М. Проблеми освіти та реабілітації осіб з інвалідністю у вищих навчальних закладах – Режим доступу: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu.gov.ua/cgiirbis.pdf - Назва з екрану
2. Конвенція ООН про права людей з інвалідністю [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 – Назва з екрану.
3. Кузава І.Б. Інклюзивна освіта дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку: теорія та методика: [монографія] / Ірина

Борисівна Кузова-Луцьк.ПП Івасюк В.П., 2013.-292 с.- Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe – Назва з екрану.

4. Лисенко Н.В. Генеза історико-педагогічних засад наступності / Н.В.Лисенко // Наступність дошкільного навчального закладу і початкової школи у вихованні дітей: навчально-методичний посібник / В.І.Кононенко, Н.В.Лисенко, І.М.Шоробура [та.ін]; за ред. проф. Н.В.Лисенко. – 2-ге видання. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. – С.27 – 45.
5. Малофеев Н.Н. Современный этап в развитии системы образования в России: результаты исследования как основа для построения программы развития // Дефектология. – 1997. – № 6. – С. 3-14.

Інтернет-джерела

1. British affiliate of the World Council of Comparative Education Societies – [E-resource] – the link : <http://baice.ac.uk/>
2. Comparative and International Education Society – [E-resource] – the link : <http://www.cies.us/>
3. Comparative Education Research Centre – [E-resource] – the link : <http://cerc.edu.hku.hk/>
4. Comparative Education Review (All Issues) – [E-resource] – the link : <http://www.jstor.org/action/showPublication?journalCode=compeducrevi>
5. World Council of Comparative Education Societies – [E-resource] – the link : <http://www.wcces.com/>